

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

Varianta 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. Ocupația militară otomană a Principatelor a fost de scurtă durată. Sub presiunea Marii Britanii și a Franței, Imperiul otoman și reprezentanții boierilor români au ajuns în 1822 la o înțelegere prin care se menținea suzeranitatea otomană, [...] reinstaurându-se domni pământenii în Țara Românească și Moldova. [...] Dorința noilor domni [...] Grigore Ghica (1822-1828) al Țării Românești și Ioan Sandu Sturdza (1822-1828) al Moldovei de a-și extinde prerogativele puterii, le-a atras opoziția boierilor care doreau puteri sporite doar pentru ei. Drept urmare, îndelungatul conflict dintre domnitori și boieri a continuat și în perioada post-fanariotă.

O altă problemă nerezolvată se referea la rolul Rusiei. Noul țar, Nicolae I [...], era hotărât să apere cu orice preț interesele Rusiei în Principate; în 1826 el l-a silit pe sultanul turc să semneze Convenția de la Akkerman. Prevederile acesteia reafirmau prerogativele Rusiei ca *putere protectoare* [...]. Guvernul rus părea decis să scoată complet Principatele de sub suzeranitatea otomană. Drept urmare, a solicitat domnilor și boierilor să elaboreze un regulament general, în scopul reorganizării, pe plan intern, a administrației politice și a vieții economice.

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. Anii de domnie personală a lui Gheorghe Bibescu (1842-1848) au fost productivi și sugestivi în privința a ceea ce a intenționat să facă pentru a aduce Țara Românească mai aproape de standardele europene de civilizație. Acceptând ideea că prosperitatea unei națiuni depinde de comerț, a luat măsuri pentru a îmbunătăți drumurile, ce se aflau într-o stare dezastruoasă, s-a străduit să elimine tarifele vamale ce mai existau între Țara Românească și Moldova, acțiune care, în consecință, ar fi condus la o uniune vamală și la o inevitabilă apropiere politică între cele două Principate. Bibescu a încercat să protejeze interesele economice ale țării, [...] cerând cu insistență guvernului otoman acordul pentru o creștere a taxelor de la 3% la 5% la bunurile manufacturate de import.

Cu toate că a fost puternic preocupat de educație, soluția sa de rezolvare a înapoierii culturale, așa cum o numea el, s-a deosebit substanțial de planurile generației mai tinere de boieri liberali. În loc să sporească rolul limbii române [...] a propus introducerea limbii franceze ca limbă de predare în învățământul secundar și liceal [...].

(K. Hitchins, *Românii 1774-1866*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la comerț. **2 puncte**
3. Menționați cele două *Principate* la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnitorul este preocupat de domeniul educației. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice la care participă românii în perioada 1801-1864, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de România în relațiile internaționale din perioada 1881-1918. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

Rușii au acceptat încheierea unui armistițiu cu România, semnat la Moscova, abia la 12 septembrie 1944. S-a numit „Convenția de armistițiu între România și Națiunile Unite“ [...]: România era socotită un stat învins și nu unul care a ieșit de bunăvoie din lupta contra aliaților; țara era obligată să întrețină o armată sovietică de ocupație [...]; uriașe despăgubiri de război trebuiau plătite URSS, vreme de două decenii, ca preț al daunelor produse de armata română pe frontul de răsărit, al reluării în 1941 a ținuturilor ocupate de ruși în 1940 etc.; granița între România și URSS s-a fixat pe Prut, Basarabia, Herța și nordul Bucovinei fiind din nou ocupate; în schimb, s-a anulat *dictatul* de la Viena, Transilvania cedată în 1940 trecând sub administrația provizorie a Armatei Roșii; România trebuia să participe la lupta contra Germaniei cu 12 divizii. [...]

După 23 august 1944 s-au format unele guverne din militari și specialiști, conduse de generalii Constantin Sănătescu și Nicolae Rădescu. În ele, sub amenințarea sovietică, au fost treptat introduse elemente comuniste [...]. În august 1944, [...] Partidul Comunist Român avea câteva sute de membri, pentru ca în 1947 numărul lor să fie deja de circa 800 000. [...] Ei erau, totuși, o minoritate în cadrul națiunii române. Restul era compensat de trupele sovietice. Astfel, regele Mihai I a fost obligat la 6 martie 1945 să-l accepte în fruntea guvernului controlat de comuniști pe dr. Petru Groza [...]. Două gesturi ale guvernului Petru Groza păreau să-i câștige, măcar în parte, încrederea opiniei publice, a populației sărace, anume preluarea oficială de către autoritățile române (de la ruși) a controlului asupra nordului Transilvaniei și înfăptuirea unei reforme agrare [...].

Pe de altă parte însă, guvernul Petru Groza, impus de sovietici, a oprit libertatea presei, a „curățat“ aparatul de stat de elemente „burgheze“, a organizat lagăre de deținuți politici [...]. Regele Mihai I, în colaborare cu guvernele SUA și Angliei, a luat măsuri de protest și a intrat chiar într-o „grevă regală“, după august 1945, refuzând să semneze decretele și legile.

(I. A. Pop, *Scurtă istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul guvernului *impus de sovietici* și o acțiune desfășurată de acest guvern, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la regele Mihai I. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la *Convenția de armistițiu între România și Națiunile Unite*, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia regimul comunist din România utilizează practici politice totalitare în perioada 1965-1980. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc extracarpatic în secolele al XIII-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- menționarea a două autonomii locale atestate în spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolul al XIII-lea;
- precizarea unei acțiuni diplomatice la care participă românii din spațiul extracarpatic în secolul al XIV-lea și menționarea a două aspecte referitoare la aceasta;
- prezentarea unei acțiuni militare desfășurate de reprezentantul unei instituții centrale din Moldova în relațiile internaționale din secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea unei instituții centrale din Țara Românească în secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

Varianta 7

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Grigore Ghica, Ioan Sandu Sturdza **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *prosperitatea unei națiuni depinde de comerț*; domnul a cerut creșterea taxelor pentru anumite produse importate **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Țara Românească, Moldova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: cauză: *Dorința noilor domni [...] Grigore Ghica (1822-1828) al Țării Românești și Ioan Sandu Sturdza (1822-1828) al Moldovei de a-și extinde prerogativele puterii, le-a atras opoziția boierilor care doreau puteri sporite doar pentru ei.* și efect: *Drept urmare, îndelungatul conflict dintre domnitori și boieri a continuat și în perioada post-fanariotă.* SAU cauză: *Guvernul rus părea decis să scoată complet Principatele de sub suzeranitatea otomană.* și efect: *Drept urmare, a solicitat domnilor și boierilor să elaboreze un regulament general, în scopul reorganizării, pe plan intern, a administrației politice și a vieții economice.* **etc.**
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice la care participă românii în perioada 1801-1864, în afara celor la care se referă sursele date **(1px2=2p)**
Exemple: elaborarea proiectului politic *Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei*, dubla alegere a lui Al. I Cuza, realizarea reformei agrare **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două acțiuni desfășurate de România în relațiile internaționale din perioada 1881-1918
Exemple: aderarea la Marile Alianțe, caracter militar **etc.** **Se punctează exclusiv menționarea asemănării** (nu se iau în considerare alte informații). **Punctajul se acordă pentru orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Partidul Comunist Român **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Petru Groza
3 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate de acest guvern, precizate în sursa dată
Exemple: *preluarea oficială de către autoritățile române (de la ruși) a controlului asupra nordului Transilvaniei*; a anulat libertatea presei **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la regele Mihai I **(3px2=6p)**

Exemple: *regele Mihai I a fost obligat la 6 martie 1945 să-l accepte în fruntea guvernului controlat de comuniști pe dr. Petru Groza; a intrat chiar într-o „grevă regală”; a protestat față de acțiunile comuniștilor etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la *Convenția de armistițiu între România și Națiunile Unite*

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: *Convenția de armistițiu între România și Națiunile Unite stabilește îndatoririle României față de URSS. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: țara era obligată să întrețină o armată sovietică de ocupație și uriașe despăgubiri de război trebuiau plătite URSS vreme de două decenii SAU Convenția de armistițiu între România și Națiunile Unite conține prevederi teritoriale. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: granița între România și URSS s-a fixat pe Prut, Basarabia, Herța și nordul Bucovinei fiind din nou ocupate și s-a anulat dictatul de la Viena, Transilvania cedată în 1940 trecând sub administrația provizorie a Armatei Roșii etc.*

Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului format din punctul de vedere și din cele două informații/o informație selectate/selectată din sursă. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** adoptarea Constituției din 1965, cultul personalității **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două autonomii locale atestate în spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolul al XIII-lea (**de exemplu:** cnezatul lui Ioan, voievodatul lui Litovoi, voievodatul lui Seneslau **etc.**) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru precizarea oricărei acțiuni diplomatice la care participă românii din spațiul extracarpatic în secolul al XIV-lea (**de exemplu:** Tratatul de la Brașov, omagiul de vasalitate depus de Petru I Mușat **etc.**)

câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două aspecte referitoare la aceasta (**de exemplu:** caracter antiotoman, ajutor militar reciproc între Ungaria și Țara Românească, Mircea cel Bătrân acceptă suzeranitatea regelui Ungariei **etc.**; domnul Moldovei acceptă suzeranitatea regelui Poloniei, ajutor militar reciproc între Moldova și Polonia, asigură susținerea Moldovei în fața unui eventual atac al Ungariei **etc.**) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru menționarea oricărei acțiuni militare desfășurate de reprezentantul unei instituții centrale din Moldova în relațiile internaționale din secolul al XV-lea (**de exemplu:** lupta de la Baia, lupta de la Vaslui **etc.**)

3 puncte pentru prezentarea acțiunii militare menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiunea militară și se utilizează relația cauză-efect

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la acțiunea militară

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la organizarea unei instituții centrale din Țara Românească în secolul al XVI-lea (**de exemplu:** În secolul al XVI-lea, organizarea unei instituții centrale din Țara Românească este influențată de acțiunile marii boierimi.; Acțiunile diplomatice din secolul al XVI-lea vizează și organizarea unei instituții centrale din Țara Românească. **etc.**)

4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**